

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

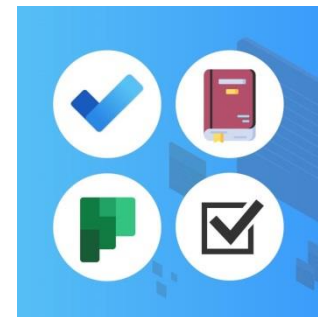

KOMPETENCE 4.0

Metodika spolupráce firem a škol pro
implementaci nových dovedností do vzdělávání
Standard praxe

Aktivity

1. **Analýza** metod mapování budoucích kompetencí s využitím zahraničních zkušeností, **stanovení prioritních sektorů** s dopadem Průmyslu 4.0 na trh práce a zpracování **metodiky** mapování budoucích kompetencí trhu práce
2. **Sít'ování** odborníků – zakládání a provoz sektorových pracovních skupin, školení pro odbornou veřejnost
3. Rozšíření Centrální databáze kompetencí (CDK) o **budoucí kompetence ve vybraných odvětvích**
4. Vytvoření **sektorových kompetenčních pyramid** v jednotlivých odvětvích s vazbou na oblast vzdělávání
5. **Podpora dialogu zaměstnavatelů a vzdělavatelů na regionální/místní úrovni**
6. Prosazování podmínek pro **implementaci výstupů**

Kompetence 4.0 a KA 5

Obsahem KA 5 je **rozvoj dialogu mezi firmami a odbornými školami na regionální/místní úrovni zaměřeného na změnu přístupu obou stran k odbornému výcviku v počátečním vzdělávání.**

Cílem je

- a) definovat a nastavit vhodné podmínky k poskytování praktického vyučování (odborného výcviku, odborné praxe) v reálném prostředí firem,**
- b) facilitace zahájení přenosu požadavků trhu práce do vzdělávání a**
- c) aplikace vybraných prvků duálního vzdělávání v konkrétních partnerstvích firem a škol**

Cílová skupina

zástupci firem a vzdělavatelé (SOŠ) při tvorbě nových / inovací již existujících partnerství

Výstup

8 až 9 nově vzniklých kontaktů / inovovaných dříve navázaných partnerství firem a škol v každém ze 4 regionů (MSK, STČ, ÚLK, MSK).

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

METODIKA SPOLUPRÁCE F+Š

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

HOSPODÁŘSKÁ
KOMORA
ČESKÉ REPUBLIKY

TREXIMA
ZAMĚŘENO NA ČLOVĚKA

Mapování budoucích kompetencí jako součást systémových opatření pro vymezení požadavků trhu práce

CZ.03.1.54/0.0/0.0/15_122/0010231

Základní účel Metodiky

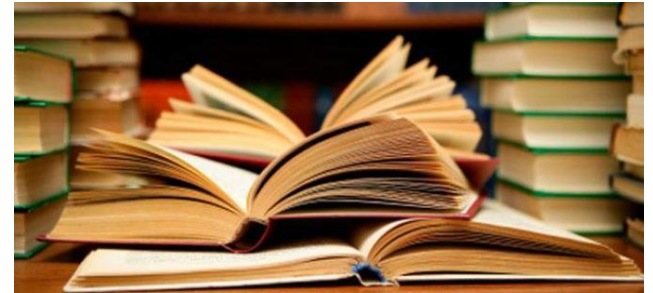
- Cílem metodiky je nastavení pravidel pro prohloubení spolupráce firem a škol v oblasti vzdělávání.
- Míněno je počáteční střední odborné vzdělávání a příprava probíhající v místních **partnerstvích firem a škol**, a to zejména v rámci učebních oborů či učebních oborů s maturitou (a za vhodných podmínek i oborů čistě maturitních).
- Metodika se zaměřuje dále na podpoření koordinace jednotného popisu pravidel pro nastavení podmínek k usnadnění přenosu požadavků trhu práce do vzdělávání a aplikaci prvků duálního vzdělávání.
- V metodice jsou nastavena pravidla pro zajištění odborné části výuky ⇔ vymezení kompetencí požadovaných světem práce, způsob jejich vzdělávání, materiálně-technické a personální zajištění vzdělávání odborných kompetencí ve škole, ve firmě.
- Metodika dává příklady a pomoc s tvorbou podpůrných podkladů pro zapojené firmy a školy.

Základní informace o metodice

Metodika vychází z následujících zkušeností:

- Pilotáž prvků duálního vzdělávání v Moravskoslezském kraji (od roku 2017)
- Výstupy projektu MŠMT Pospolu (2013 – 2015)
- Modernizace odborného vzdělávání NÚV (2017- 2020)
- Metodika a postupy implementace Krajských akčních plánů
- Pilotáž a zpětná vazba v rámci projektu Kompetence 4.0

Kdo metodiku může využít

- ✓ **Zaměstnavatelé, kteří:**
 - se středními odbornými školami doposud nespolupracují a chtěli by navázat spolupráci,
 - se spoluprací již mají zkušenosti a chtěli by ji rozšířit a prohloubit,
 - si chtějí ověřit, zda ve spolupráci se školami využívají všech aktuálně dostupných možností.
- ✓ **Školy, které spolupracují, nebo mají zájem zkvalitnit spolupráci se zaměstnavateli v rámci odborné přípravy a praxe žáků.**
- ✓ **Zřizovatelé (hlavně krajské úřady) a MŠMT, aby mohli nastavit optimální podmínky spolupráce škol a firem a mohli rozšířenou pilotáž prvků duálního vzdělávání také účinně podporovat.**
- ✓ **Odborná veřejnost, rodiče, žáci.**

Hlavní aktéři spolupráce a jejich role

❑ Firmy / zaměstnavatelé

I když primárním cílem podnikání firem není (až na výjimky) vzdělávání, je pro účely spolupráce se školami důležité, aby firma měla zapsán takový **předmět podnikání**, který je v souladu nebo v příbuznosti s oborem vzdělávání na škole, s níž spolupracuje na odborné přípravě žáků. Kromě podnikatelských subjektů mohou spolupráci se školami navazovat také jiné **veřejnoprávní organizace** či příspěvkové organizace (nemocnice, vysoké školy, muzea, galerie, výzkumné ústavy, ústavy sociálních služeb, finanční úřady, ad.).

❑ Školy

Pro účely spolupráce s firmami jsou nejdůležitější **střední školy** (mají většinou v názvu „střední škola“, případně též „učiliště“ či „centrum odborné přípravy“), nabízející vzdělávání žáků v oborech zakončených **maturitou** (kód oboru obsahuje písmeno „M“ nebo „L“) nebo **závěrečnou – učňovskou – zkouškou** (kód oboru obsahuje „H“).

❑ Zřizovatelé škol

Veřejnoprávním zřizovatelem středních škol je **samosprávný kraj** a jejich správu provádí příslušný krajský úřad („krajský odbor školství“). U **soukromých škol** je zřizovatelem konkrétní fyzická či právnická osoba (může jí být i „firma“). Oba typy středních škol jsou financovány převážně ze státního rozpočtu, soukromé školy mohou (ale nemusí) vybírat navíc od žáků školné. **Zřizovatel rozhoduje** o kapacitě školy, jejím financování, nákladech na provoz a údržbu a jmenuje/odvolává ředitele školy.

Hlavní aktéři spolupráce a jejich role

❑ Zaměstnavatelské organizace

Sdružení firem na dobrovolné či zákonné bázi k prosazování zájmů firem a jejich zaměstnanců na **regionální úrovni** (krajské Tripartity) či **národní úrovni** (celostátní Tripartita). Jednají s ministerstvy, politickými stranami a samosprávnými kraji zejména ohledně připravované legislativy a hospodářské politiky. Mají buď federační (sdružení firem – svaz, sdružení, společenstvo) nebo konfederační (sdružení svazů) princip.

❑ Ministerstva

Ústřední orgány státní správy s odpovědností za jednotlivé společenské a hospodářské oblasti v ČR. Pro účely spolupráce škol a firem jsou nejdůležitější **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)** a **Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)**. Z hlediska odborné gesce jsou ještě důležitá ministerstva zdravotnictví, zemědělství, dopravy, průmyslu a obchodu.

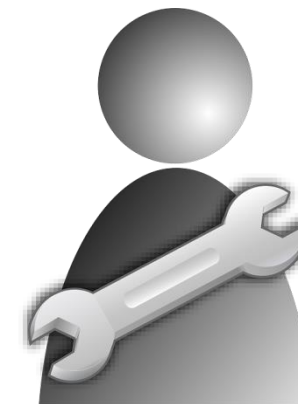
❑ Teritoriální pakty zaměstnanosti

Dobrovolné **regionální platformy** hlavních aktérů v oblasti zaměstnanosti a vzdělávání (kraj, regionální zástupci zaměstnav. organizací, ÚP ČR, vzdělavatelů či odborových sdružení) k realizaci aktivit a komplexních opatření na **regionálním trhu práce a zaměstnanosti**, vedoucích k rozvoji jeho konkurenceschopnosti. Formálně je jejich výkonným orgánem **Rada paktu a Výkonný výbor paktu**.

❑ Žáci, jejich rodiče, zájmové organizace, odborové organizace

Principy odborné přípravy v prostředí firem

- **Funkční partnerství firmy a školy**
- **Dlouhodobost spolupráce**
- **Orientace na žáka**
- **Princip dobrovolnosti**
- **Prvky duálního vzdělávání**
- **Odborná příprava v maximálním rozsahu u zaměstnavatele**
- **Společné plánování odborné přípravy**
- **Žák jako budoucí zaměstnanec**
- **Odborná příprava nejlépe u stejného zaměstnavatele**

Nástroje odborné přípravy v prostředí firmy a jejich využití („duální prvky“)

❑ Praktická výuka na reálných pracovištích

Odborná příprava žáka probíhá v **maximální možné míře v reálném prostředí firmy**, na reálných zařízeních/pracovištích a při reálných úkolech. Míra a rozsah zapojení firmy jsou dány smluvně a **konkretizovány v tematickém plánu odborné přípravy**.

❑ Smlouva firma – žák – škola

Žák (resp. u neproletého žáka jeho zákonný zástupce) **může uzavřít smlouvu** o poskytnutí odborného vzdělávání na pracovišti zaměstnavatele, jejíž součástí může být ustanovení o poskytnutí **motivačního příspěvku či dalších benefitů** i podmínek, za jakých bude vzdělávání u zaměstnavatele probíhat. Současně by měla být mezi danou firmou a školou, kterou navštěvuje žák, **uzavřena smlouva o obsahu, rozsahu a podmínkách** praktického vyučování podle §12 vyhlášky o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři.

❑ Pozice Instruktora a Odborníka z praxe

- **Instruktor** vykonává na pracovišti zaměstnavatele činnosti spojené s praktickým vyučováním žáků ve firmě a s tím souvisejícími úkoly. Většinou je to **interní zaměstnanec**, jehož náklady si firma může hradit např. z daňových odpočtů. Je možno touto funkcí pověřit i externistu – např. učitele odborného výcviku spolupracující školy.
- **Odborník z praxe** je zaměstnanec firmy, který na základě smlouvy realizuje určitou část teoretického či praktického vyučování ve škole. Podle novely školského zákona o pedagogických pracovnících může ředitel školy pověřit odborníka z praxe výukou v max. rozsahu 50 % úvazku. Firma může nabídnout učitelům odborných předmětů a praxe také stáž k rozšíření znalostí a dovedností v oboru jejich výuky.

Nástroje odborné přípravy v prostředí firmy a jejich využití („duální prvky“)

❑ Daňové odpočty na investice do vzdělávání

Zaměstnavatel má možnost odečítat si **adekvátní část nákladů od základu daně z příjmu** právnických osob dle novely zákona o daních z příjmů. Podmínkou je uzavření smlouvy o realizaci praktického vyučování mezi firmou a školou. Možnost není omezena jen na žáky středních škol, ale může být využita i pro studenty vyšších odborných škol nebo vysokých škol.

❑ Úprava kapacit podle oborů potřeb trhu práce

Důležitým principem čistě duálních systémů (Německo, Rakousko) je, že počet míst na odborných školách je dán souhrnem poptávky jednotlivých zaměstnavatelů, tj. počtem uzavřených smluv firem se žáky. V našem školském systému to není možné, proto by bylo vhodné **navázat počty žáků v odborných školách na predikce** (střednědobé výhledy) požadavků trhu práce. Na úrovni **jednotlivých firem** je možno doporučit úzkou komunikaci se školou v otázce předpokládané **nabídky míst pro přijímací řízení** a účast firmy na **náborových a propagačních** akcích školy.

1. Výběr prioritních profesí

Výběr profesí, kterých se bude spolupráce firmy se školou týkat, je prvním krokem nastavení dlouhodobě udržitelné spolupráce. Tento krok je nutno posoudit nejen z hlediska současných potřeb firmy, ale je třeba také zahrnout uvažované změny v potřebách kvalifikovaných zaměstnanců. Musí se dobře posoudit také možnosti potenciální spolupracující školy z hlediska struktury a úrovně nabízených oborů vzdělání.

Otázky pro firmu k ujasnění:

Které profese jsou pro firmu klíčové?

2. Jde o profese s potenciálem získat nové zaměstnance z řad absolventů SŠ?

3. Jak náročné profese to jsou? Odpovídají spíše vyučení nebo vzdělání s maturitou?

4. V čem se liší učební a maturitní obory z pohledu praktické výuky ve firmě, jaké podmínky je třeba zajistit?

5. Je možné / potřebné využít Teritoriální pakt zaměstnanosti, příp. platformu vzniklou v projektu KOMPAS?

2. Tvorba kompetenčního profilu profese

V dalším kroku je potřeba stanovit, co od kvalifikovaného pracovníka ve vybrané profesi firma očekává, jaké jsou jeho hlavní činnosti a jaké znalosti a dovednosti k nim potřebuje. Lze doporučit zpracování **kompetenčního profilu** dané profese: **odborné oblasti, které musí pracovník znát**, a především **konkrétní dovednosti**, kterými v rámci těchto oblastí musí disponovat.

- Ke zpracování kompetenčního profilu profese lze využít vnitropodnikových popisů pracovních míst, příp. katalogů **Národní soustavy povolání** (www.nsp.cz) a **Národní soustavy kvalifikací** (www.narodnikvalifikace.cz).
- Využít můžete i zahraniční vzorové profesní profily pro účely vzdělávání.

Otázky pro firmu k ujasnění:

Lze vybrané profesní prioritní profese převést do kompetenčních profilů

2. Existují podklady / vzory pro zpracování kompetenčních profilů?

3. Výběr vhodných škol a oborů vzdělávání

Nyní je možné zahájit jednání se středními školami v daném regionu. Pokud firma nenalezne vhodně orientovanou školu, která však nabízí vámi požadované obory, je třeba vzít v úvahu, že názvy oborů provozovaných školou se ne vždy shodují s názvy příslušných státních standardů - tedy rámcových vzdělávacích programů (škola může například nabízet obor Zámečnický, který je ale zpracovaný v souladu s požadavky RVP Strojní mechanik). **Stávající obor je na základě komunikace se školou možné upravit** nebo společně připravit zcela **nový obor**.

Pokud firma nalezne školu s vhodnými obory, je nyní potřeba společně stanovit a **upřesnit požadované kompetence v potřebné struktuře a rozsahu**. Časová náročnost této etapy závisí zejména na existenci či neexistenci příslušného školního vzdělávacího programu.

Otázky pro firmu k ujasnění:

1. Existují v okolí firmy příslušně zaměřené školy?

2. Existují v okolí firmy školy s vhodnými obory?

3. Je škola schopna zajistit potřebné vzdělání pro požadované profese?

4. Lze / bude vhodné využít služeb Teritor. paktu zaměstnanosti?

5. Bude potřeba na základě specifických požadavků firmy upravit ŠVP nebo vytvořit nový?

6. Lze akceptovat cestu formou nového/upraveného ŠVP z hlediska času a kapacit?

7. Kdo může poradit se specifikací obsahu a rozsahu odb. přípravy?

4. Tematický plán (rozdělení výuky ve škole a firmě)

Tematický plán odborného výcviku (TPOV) by měl být klíčovým společným dokumentem firmy a školy, který definuje **strukturu, obsah a rozsah harmonogramu odborného výcviku**, v členění na praktické vyučování v prostředí podniku a praktické vyučování ve škole (pokud nebylo dohodnuto přesunutí praktického vyučování do podniku v plném rozsahu). Podnik je přitom limitován zejména vlastními kapacitami na jedné straně a požadavky školy na straně druhé. Společnou snahou by mělo být členění praktické výuky mezi školu a podnikem tak, aby škola poskytovala teoretické poznatky a znalosti vztahující se k danému oboru, zatímco ve firmě dochází k **praktickému osvojování** potřebných dovedností.

Otázky pro firmu k ujasnění:

1. Co má vliv na rozsah a strukturu prakt. vyučování ve firmě (např. vybavenost)?

2. Jsou zajištěny podmínky pro výuku ve firmě (např. infrastruktura pro výuku všech témat a závěrečnou zkoušku)? Nebo musí část prakt. výuky zůstat ve škole?

3. Existují prostorové, materiálně-technic. a personální podmínky pro odbornou výuku ve firmě?

4. Může firma vytvořit podmínky pro prakt. výuku ve spolupráci se školou nebo přímo v jejích prostorách?

5. Umí firma naplnit požadavky ŠVP a připravit žáka na závěrečnou zkoušku?

5. Smluvní ukotvení

Partnerství v rámci modelu odborné přípravy ve firemním prostředí by mělo být vždy zajištěno smluvní formou. Stejně tak je v případě vytvoření dlouhodobého vztahu žáků a firmy vhodné jej podpořit **smlouvami se žáky o poskytování motivačního příspěvku**.

Uzavřena by měla být:

- **obecná smlouva mezi firmou a školou o konání praktického vyučování** (povinná ze zákona),
- **specifická smlouva o spolupráci podniku a školy**, kdy firma přebírá odpovědnost za část praktické výuky, příp. i další dohodnuté formy kooperace se školou,
- **dohoda podniku se žákem** (jeho zákonným zástupcem) **o poskytování motivačního příspěvku**.

Otázky pro firmu k ujasnění:

1. Jaké jsou požadavky na obecnou smlouvu o konání prakt. vyučování z zaměstnavatelů?

2. Dokáže je firma splnit?

3. Jaké další podmínky a způsoby spolupráce by měla podle firmy obsahovat specifická / rámcová smlouva o spolupráci?

4. Dokáže se na nich firma shodnout s vybranou školou?

5. Lze využít vzory smluv se žáky o poskytování motivačních příspěvků?

6. Poskytuje také kraj žákům motivační příspěvky / stipendia?

6. Personální podmínky pro realizaci odborné přípravy

Zajištění materiálně-technických a personálních podmínek pro praktické vyučování v podniku se většinou stává interním projektem samo o sobě.

- ✓ Při plánování je třeba vzít v úvahu podmínky, které mají vliv na počet žáků zapojených do odborného výcviku ve firmě. Podnik mohou omezovat nedostatečné **vlastní kapacity**, naopak na straně školy může být limitujícím faktorem počet žáků ve třídě, závazky školy vůči jiným zaměstnavatelům nebo nedostatečný zájem žáků vykonávat odborný výcvik právě v konkrétní firmě.
- ✓ Procvičování dovedností žáků na pracovištích fyzických nebo právnických osob se provádí za vedení a dozoru **podnikových Instruktorů**. **Jeden Instruktor může vést nejvýše 6 žáků**. Způsob výběru, přípravy (školení) a hodnocení (ověřování kvality práce) **Instruktorů je klíčovou oblastí**, protože na jejich kvalitě a motivaci bude záležet, zda spolupráce firmy se školou bude úspěšná.

Otázky pro firmu k ujasnění:

1. Kolik žáků může firma přijmout z hlediska výše uvedených podmínek?

2. Kolik žáků obor studuje a kolik jich lze uvolnit pro prakt. výuku ve firmě?

3. Kolik žáků má zájem o odborný výcvik v dané firmě?

4. Kolik žáků lze svěřit danému Instruktorovi?

5. Kdo bude Instruktořem a jaké podmínky musí splňovat?

6. Jak motivovat Instruktořy k vedení žáků (příplatky, vyčlenění jen pro vedení žáků, aj.)?

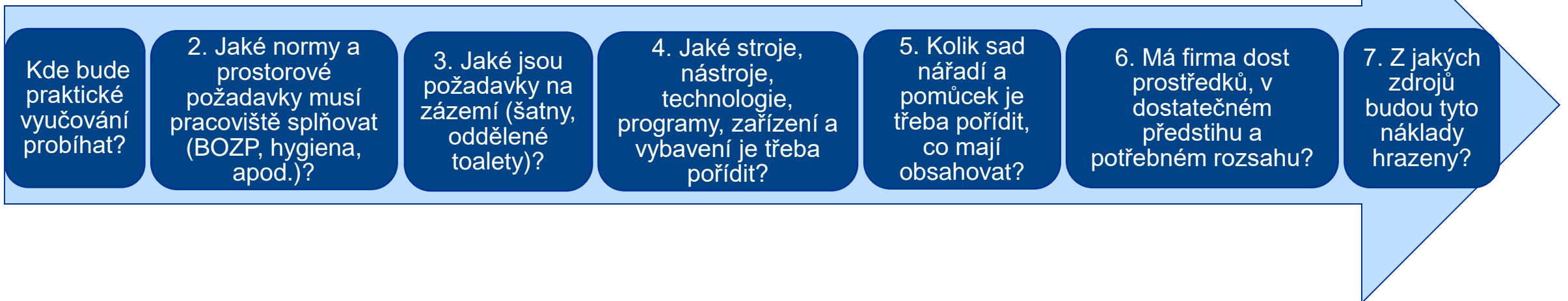
7. Jak monitorovat a hodnotit praktické vyučování?

7. Materiálně-technické podmínky pro realizaci odborné přípravy

Na žáky při praktickém vyučování v podniku se vztahují **ustanovení Zákoníku práce**. Rovněž **odpovědnost za škodu způsobenou** žákům při praktickém vyučování nebo naopak způsobenou žáky při praktickém vyučování se posuzuje podle obecně platných pracovně-právních předpisů. To platí i tehdy, aniž by mezi žákem a firmou, u níž praktické vyučování probíhá, existoval přímý pracovně-právní vztah.

Zaměstnavatelé si mohou od základu daně z příjmu **odečíst některé náklady spojené s poskytováním odborného vzdělávání**.

Otázky pro firmu k ujasnění:

8. Mediální a náborové aktivity

Velký vliv na fungování spolupráce má zapojení firmy do náborových a mediálních činností školy. Partnerství firmy a školy bude funkční, vzbudíte-li mezi žáky (a jejich rodiči) zájem o vstup do nově koncipované odborné přípravy.

Informační kampaň by proto měla zajistit plošnou informovanost o odborné přípravě ve firmě; **náborové aktivity** jsou pak zacílené na žáky příslušné střední školy a také na zájemce o vzdělávání na dané škole.

O volbě školy a budoucí profesi **spolurozhodují rodiče**. Zajímavou cílovou skupinou jsou rodiče – zaměstnanci dané firmy, protože je lze snadno oslovit a sami mají zkušenost s prací ve firmě. Je také možné uspořádat informační akci pro **výchovné a kariérové poradce** ze ZŠ.

Otázky pro firmu k ujasnění:

1. Jakou formou komunikace oslovit žáky o studium?

2. Jaké možnosti a benefity může firma nabídnout?

3. Jaké jsou hlavní cílové skupiny mediálních a náborových aktivit firem?

4. Jaké náborové akce pořádá škola a jak se do nich lze zapojit?

5. Je firma v kontaktu s kariérovými poradci a má plán spolupráce s nimi?

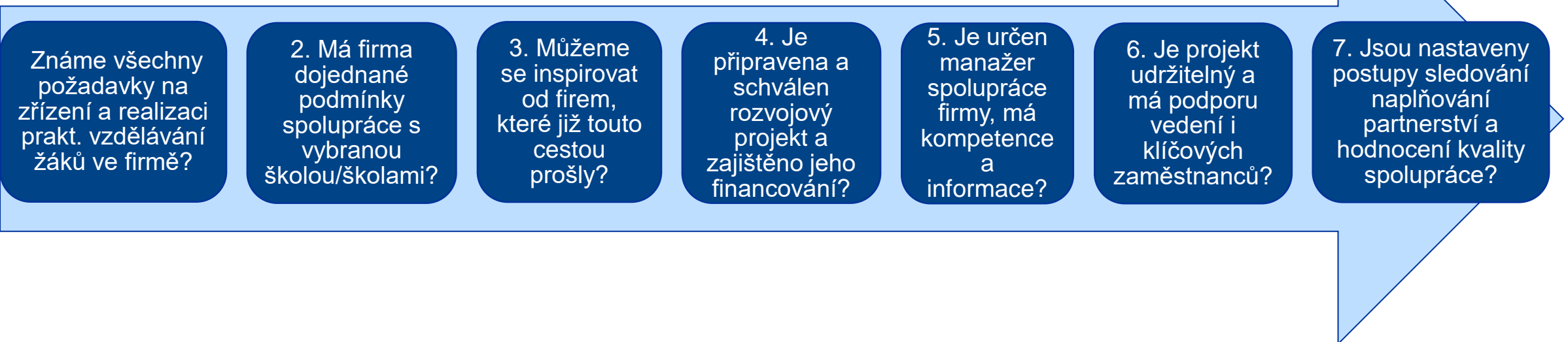
6. Jaké další kariérové a náborové akce se konají v okolí firmy?

9. Plán / projekt implementace

Naplňování projektu partnerství je možno obecně chápat jako inovační proces, který by měl proto zahrnovat následující kritéria:

- ✓ **Průběžné sledování** funkčnosti spolupráce, zejména poskytování praktického vyučování u zaměstnavatele, komunikace slabých míst a problémů, zajištění nápravných opatření (např. formou pravidelných konzultací mezi zástupci spolupracující firmy a školy).
- ✓ **Hodnocení kvality** spolupráce, např. využitím upraveného nástroje QualiCarte (jeden z výstupů projektu MŠMT POSPOLU).
- ✓ **Návazné změny a úpravy** podmínek partnerství a spolupráce.

Otázky pro firmu k ujasnění:

10. Další možná spolupráce zaměstnavatele a školy nad rámec odborné přípravy v prostředí firmy

Odborná příprava ve firemním prostředí se nejlépe uplatňuje v učňovském vzdělávání především z toho důvodu, že učební obory nabízejí nejvíce prostoru k přenosu praktického vyučování do firemního prostředí.

Spolupráce firem a škol v rámci učebních oborů může být doplněna **dalšími prvky**, jejichž vhodné uplatňování vede k odbornému rozvoji nejen žáků, ale i pedagogů a školy jako celku. Dohodnuté formy spolupráce je vhodné smluvně zajistit **specifickou/rámcovou smlouvou** o spolupráci firmy se školou.

Přehled dalších prvků spolupráce firmy a školy nad rámec odborného výcviku učňů v podniku:

- Úpravy školních vzdělávacích programů
- Podnikový specialista (odborník z praxe) ve výuce teorie
- Stáže pedagogů školy ve firmě
- Účast na maturitních a závěrečných zkouškách
- Odborný rozvoj pedagogů školy
- Poradní sbor školy
- Koncepční záměry rozvoje školy
- Finanční a materiální podpora školy
- Stipendia pro žáky
- Kariérové poradenství a PR
- Praxe studentů maturitních oborů
- Nabídka pracovních příležitostí pro žáky školy
- Praktické úkoly zaměstnavatele pro žáky školy
- Další profesní vzdělávání

Příklady dobré praxe nastavení odborné přípravy v prostředí firem

□ Komplexní systém odborné přípravy žáků – Kopřivnice

Firma: BROSE CZ spol. s r.o., Kopřivnice

Školy: Vítkovická střední průmyslová škola, Ostrava

Střední škola informatiky, elektrotechniky a řemesel, Rožnov pod Radhoštěm

Gymnázium a Střední průmyslová škola elektrotechniky a informatiky, Frenštát pod Radhoštěm

Od r. 2017 firma rozvíjí úzkou spolupráci se třemi středními školami v rámci jejich oborů **strojní mechanik (zámečnick) a elektrikář (silnoproud i slaboproud)** s cílem připravit pro praxi kvalifikované mechatroniky. Ve vlastním vybudovaném **Středisku praktického vyučování** zajišťuje společnost BROSE CZ praktickou výuku pro 6 žáků 2. ročníku a 6 žáků 3. ročníku. Díky **vlastní investici** do stavby a vybavení tak nabízejí žákům nejmodernější zázemí, které zahrnuje mechanickou část, elektro část, robotickou část, pneumatické stoly, hydraulický stůl či počítačovou učebnu. Všichni úspěšní absolventi mají možnost **stálého pracovního poměru** ve firmě.

□ Firemní škola – Třinec

Firma: Třinecké železářny, a. s.

Škola: Střední odborná škola Třineckých železáren, Třinec – Kanada

Dlouhodobě fungující odbornou školu **převzala firma po dohodě** s Moravskoslezským krajem od 1. 9. 2009 firma (historicky byla jejich závodní školou až do roku 1952). Škola nyní nabízí **15 maturitních i učebních oborů**, zaměřených na hutnické, strojírenské, elektro, dopravní a gastronomické obory vzdělávání. Díky propojení firmy se školou je zajištěno nejen plné **zajištění praktické výuky** v mateřské firmě, ale **taky investice firmy** do vybavení a provozu školy, včetně zvyšování odbornosti učitelů v prostředí reálné praxe. Tento model je optimální z hlediska nastavení spolupráce, ale vyžaduje **kapitálově silnou firmu** a její zkušenost se vzděláváním.

Příklady dobré praxe nastavení odborné přípravy v prostředí firem

□ Sdružení regionálních firem – Dobruška

Firma: Podorlické sdružení zaměstnavatelů, z. s.

Školy: Střední škola – Podorlické vzdělávací centrum, Dobruška

Sdružení složené z firem, jako např. Škoda Auto – Kvasiny, Strojtex Dvůr Králové nad Labem, Pewag Vamberk, Řetězy Vamberk, TFA Alfa Kostelec nad Orlicí, Segment Industries Dobruška, aj., se stalo v r. 2006 zřizovatelem školy. Ta se specializuje pouze na výuku technických oborů z oblasti strojírenství a informačních technologií, dle **potřeb sdružených zaměstnavatelů**. I když jde v principu o soukromou školu, školné se **nevybírá**. Zaměstnavatelé poskytují smluvní praxi žákům školy a zároveň spolupracují na úpravách obsahu ŠVP a strategickém rozvoji školy. Součástí nabídky školy jsou i kurzy celoživotního vzdělávání a profesní školení zaměstnanců sdružených firem. Jedná se o zajímavý příklad, kdy zřizovatelem školy není velká firma, ale **regionální sdružení vzájemně kooperujících firem**.

□ Místní partnerství školy a firem – Opava

Firma: 22 výrobních firem z Opavy a okolí (BRANO, Mondelez, OSTROJ, Ferram strojírna, Hangemann, Hansen Electric, KLAD, OPTYS. ad.)

Škola: Střední škola průmyslová a umělecká, Opava

V r. 2014 uzavřely pod patronací Svazu průmyslu a dopravy ČR firmy se Střední školou průmyslovou a uměleckou v Opavě dohodu o **úzké vzájemné spolupráci** a pomoci ve vzdělávání. Výběr firem odpovídá oborovému zaměření střední školy a zahrnuje podniky v oblasti strojírenské výroby. Cílem partnerství, nazvaného „**Naše škola**“, je zvýšit úroveň vzdělávání žáků, zvýšení technické odbornosti učitelů, propagaci a pomoc škole ve formě poskytování praxí žáků, materiálního vybavení, zadávání závěrečných prací a účasti firem při závěrečných zkouškách a náboru žáků. Jedná se o příklad, kdy se klastr firem stará o potřebné činnosti a propojení se školou, aniž by **usiloval o převzetí zřizovatelských pravomocí** ve veřejné škole.

Návrh možného legislativního ukotvení

V současném legislativním prostředí v ČR není zatím možnost nějaké formy duálního vzdělávání ukotveno. Odborná příprava je podle mezinárodních měřítek popisovaná jako „Work-based learning“, tj. praktické vyučování na pracovišti zaměstnavatele na základě smlouvy škola – firma.

Na základě iniciativy Moravskoslezského kraje byla v listopadu 2018 ustavena pracovní skupina složená ze zástupců Ministerstva školství, Ministerstva průmyslu a obchodu, Svazu průmyslu a dopravy ČR, Hospodářské komory ČR, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů a Asociace malých a středních podniků. Jejím cílem bylo připravit koncepční návrh možného legislativního ukotvení duálního vzdělávání v našich podmínkách. Podklad byl předložen v září 2019 ministrům školství a průmyslu a obchodu k rozhodnutí o dalších krocích.

Návrh má 7 hlavních oblastí, které je možno shrnout následovně:

- Zavedení samostatné duální větve ve vzdělávání**
- Materiální a finanční zabezpečení žáka**
- Zapojení zaměstnavatelů do realizace praktické části odborného vzdělávání**
- Postavení malých a středních podniků**
- Koordinační a řídicí platformy**
- Podpůrné a poradenské služby**
- Propojení s celoživotním vzděláváním**

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

STANDARD PRAXE

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

HOSPODÁŘSKÁ
KOMORA
ČESKÉ REPUBLIKY

TREXIMA
ZAMĚŘENO NA ČLOVĚKA

Mapování budoucích kompetencí jako součást systémových opatření pro vymezení požadavků trhu práce

CZ.03.1.54/0.0/0.0/15_122/0010231

Co je STANDARD PRAXE?

- Standard praxe je **nástroj pro nastavení a kontrolu spolupráce firmy a školy** při realizaci praktického vzdělávání na reálném pracovišti.
- Je to **dobrovolná pomůcka**, kterou mohou partneři využít pro podporu realizace odborného výcviku na základě Smlouvy o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování.
- Obsahuje všechny **důležité procesní a organizační kroky**, které zajišťují nastavení kvalitní a dlouhodobé spolupráce mezi firmou a školou.
- Zpracovaný formulář vychází ze zkušeností z pilotáže partnerství firem a škol v Moravskoslezském kraji. My jsme ho **pilotně ověřili ve 33 partnerstvích** uzavřených v rámci projektu „Kompetence 4.0“.

Co STANDARD PRAXE obsahuje?

Standard praxe má formu kontrolního listu, tzv. checklistu.

- Ten obsahuje **čtyři hlavní oblasti** (části A – D) a jednotlivá dílčí kritéria vycházející z principů řízení kvality a vedoucí od přípravy, přes realizaci a vyhodnocení až k případným změnám v nastavení vzájemní spolupráce.
- Doporučujeme **využívat Standard praxe** po dobu **jednoho cyklu**. Tím se většinou rozumí jeden školní rok, přičemž může být samozřejmě kratší nebo delší (pololetní, víceletý).

Využití STANDARDU PRAXE

- ✓ **Při vyplňování Standardu praxe partneři postupují podle jednotlivých kritérií a křížkem stvrzují jejich dosažení.**
 - Aby byla zachována objektivita, stvrzuje dané kritérium současně firma i škola.
 - V případě jejich neshody může dojít k vyjednávání, resp. následné dohodě na tématech, která je ještě potřeba dořešit.
 - Ta se pak zapíše do tabulky na konci Standardu praxe spolu s termínem a zodpovědnou osobou.
- ✓ **Vzhledem k tomu, že jedno partnerství může zahrnovat i několik vzdělávacích oborů, měla by být oblast B – příprava (technický standard) zpracovávána na samostatném listě vždy pro konkrétní obor vzdělání.**
- ✓ **Formulář Standardu praxe je možné implementovat do vnitřních informačních systémů, využívaných buď firmou (např. personální systém, controllingový systém) nebo školou (Bakaláři, Škola OnLine, MS Teams, aj.), čímž může být zajištěna jeho stálá dostupnost a vyplnitelnost ve sdíleném režimu.**

Vysvětlivky k vyplňování STANDARDU PRAXE

STANDARD PRAXE Kontrolní list pro firmu a školu																																																																												
<u>Vysvětlivky ke standardu:</u>	<p>Firma: _____ Škola: _____ Obor: _____</p>																																																																											
Konkretizace firmy školy a oboru																																																																												
Jednotlivé kritérium (v každé oblasti je jich více)	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 60%;">Kritérium</th> <th style="width: 10%;">Firma</th> <th style="width: 10%;">Škola</th> <th style="width: 15%;">Čím lze doložit/jak bylo ověřeno</th> <th style="width: 5%;">Datum</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="5" style="background-color: #e0e0e0;">A – Příprava (obecné podmínky)</td> </tr> <tr> <td colspan="5">A1 – An:</td> </tr> <tr> <td>Navázání kontaktů, právní a metodické dokumenty, konkretizace oborů a učiva, Tematický plán OV, smlouvy, instruktoři, způsoby hodnocení, finance...</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Kritérium</td> <td style="text-align: center;">Firma</td> <td style="text-align: center;">Škola</td> <td style="text-align: center;">Čím lze doložit/Kdo zajišťuje</td> <td style="text-align: center;">Datum</td> </tr> <tr> <td colspan="5" style="background-color: #e0e0e0;">B – Příprava (technické podmínky)</td> </tr> <tr> <td colspan="5">B1 – Bn: Technický standard praxe</td> </tr> <tr> <td>Může být přiložen jako samostatný list pro každý jednotlivý obor vzdělání</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="5" style="background-color: #e0e0e0;">C – Realizace</td> </tr> <tr> <td colspan="5">C1 – Cn:</td> </tr> <tr> <td>Příprava pracoviště, vybavení, nářadí, výběr žáků, jejich školení, způsoby komunikace se školou...</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Kritérium</td> <td style="text-align: center;">Firma</td> <td style="text-align: center;">Škola</td> <td style="text-align: center;">Čím lze doložit/jak bylo ověřeno</td> <td style="text-align: center;">Datum</td> </tr> <tr> <td colspan="5" style="background-color: #e0e0e0;">D – Vyhodnocení a rozvoj</td> </tr> <tr> <td colspan="5">D1 – Dn:</td> </tr> <tr> <td>Pravidelné hodnocení, nabory, propagace, další formy spolupráce, rozvojové cíle, mimořádná opatření...</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Kritérium	Firma	Škola	Čím lze doložit/jak bylo ověřeno	Datum	A – Příprava (obecné podmínky)					A1 – An:					Navázání kontaktů, právní a metodické dokumenty, konkretizace oborů a učiva, Tematický plán OV, smlouvy, instruktoři, způsoby hodnocení, finance...	☐	☐			Kritérium	Firma	Škola	Čím lze doložit/Kdo zajišťuje	Datum	B – Příprava (technické podmínky)					B1 – Bn: Technický standard praxe					Může být přiložen jako samostatný list pro každý jednotlivý obor vzdělání	☐	☐			C – Realizace					C1 – Cn:					Příprava pracoviště, vybavení, nářadí, výběr žáků, jejich školení, způsoby komunikace se školou...	☐	☐			Kritérium	Firma	Škola	Čím lze doložit/jak bylo ověřeno	Datum	D – Vyhodnocení a rozvoj					D1 – Dn:					Pravidelné hodnocení, nabory, propagace, další formy spolupráce, rozvojové cíle, mimořádná opatření...	☐	☐		
Kritérium	Firma	Škola	Čím lze doložit/jak bylo ověřeno	Datum																																																																								
A – Příprava (obecné podmínky)																																																																												
A1 – An:																																																																												
Navázání kontaktů, právní a metodické dokumenty, konkretizace oborů a učiva, Tematický plán OV, smlouvy, instruktoři, způsoby hodnocení, finance...	☐	☐																																																																										
Kritérium	Firma	Škola	Čím lze doložit/Kdo zajišťuje	Datum																																																																								
B – Příprava (technické podmínky)																																																																												
B1 – Bn: Technický standard praxe																																																																												
Může být přiložen jako samostatný list pro každý jednotlivý obor vzdělání	☐	☐																																																																										
C – Realizace																																																																												
C1 – Cn:																																																																												
Příprava pracoviště, vybavení, nářadí, výběr žáků, jejich školení, způsoby komunikace se školou...	☐	☐																																																																										
Kritérium	Firma	Škola	Čím lze doložit/jak bylo ověřeno	Datum																																																																								
D – Vyhodnocení a rozvoj																																																																												
D1 – Dn:																																																																												
Pravidelné hodnocení, nabory, propagace, další formy spolupráce, rozvojové cíle, mimořádná opatření...	☐	☐																																																																										
Zaškrtačací políčka (splněno z pohledu firmy/školy)																																																																												
Čím lze doložit splnění konkrétního kritéria (smlouva, zápis, faktura, pokyn...)																																																																												
Datum splnění																																																																												
Témata k řešení na další období	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="3" style="text-align: center;">Témata k řešení / rozvojové cíle</th> </tr> <tr> <th style="width: 60%;">Úkol</th> <th style="width: 20%;">Zodpovídá</th> <th style="width: 20%;">Termín</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Témata k řešení / rozvojové cíle			Úkol	Zodpovídá	Termín																																																																					
Témata k řešení / rozvojové cíle																																																																												
Úkol	Zodpovídá	Termín																																																																										
Termín příštího vyhodnocení																																																																												
Podpisy zástupců firmy a školy	<p>Příští vyhodnocení:</p> <p>Za firmu (datum, jméno, podpis): _____</p> <p>Za školu (datum, jméno, podpis): _____</p>																																																																											

Standard praxe část A – Příprava (obecné podmínky)

Kritérium	Firma	Škola	Čím lze doložit/ Jak bylo ověřeno	Datum	Pozn.	Kritérium	Firma	Škola	Čím lze doložit/ Jak bylo ověřeno	Datum	Pozn.
A – Příprava (obecné podmínky)						A – Příprava (obecné podmínky)					
A1 – Proběhla úvodní jednání firmy a školy, byl potvrzen oboustranný zájem o praxi žáků ve firmě	☐	☐				A6 – Byla podepsána písemná Smlouva o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování	☐	☐			
A2 – Firma byla seznámena s hlavními právními a metodickými dokumenty pro praxi žáků na pracovišti	☐	☐				A7 – Firma jmenovala hlavního instruktora/instruktory a škola koordinátora spolupráce/učitele	☐	☐			
A3 – Byly dojednány konkrétní obory, ročníky a počty žáků, pravidla jejich výběru, harmonogram praxí	☐	☐				A8 – Proběhlo proškolení instruktorů, případně instruktoři absolvovali zkoušky "Instruktor praktické výuky u zaměstnavatele"	☐	☐			
A4 – Byly dojednány konkrétní dovednosti ze ŠVP, které bude zajišťovat firma (případně provedeny úpravy ŠVP podle požadavků firmy)	☐	☐				A9 – Byl dojednán způsob hodnocení žáků, evidence jejich účasti na pracovišti, pojištění žáků, jejich doprava, stravování ad.	☐	☐			
A5 – Byl připraven a odsouhlasen Tematický plán odborného výcviku/praxe	☐	☐				A10 – Byly vyřešeny finanční a daňové otázky	☐	☐			

Standard praxe část B – Příprava (technické podmínky)

Kritérium	Splněno	Čím lze doložit/ Kdo zajišťuje	Datum	Pozn.
B1 – Prostory a přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům	☐	Firma: Škola:		
B2 – Suroviny pro výrobu chleba a běžného pečiva	☐	Firma: Škola:		
B3 – Technologické postupy a receptury	☐	Firma: Škola:		
B4 – Katalog pekařských výrobků, katalog cukrářských výrobků	☐	Firma: Škola:		
B5 – Chladicí zařízení pro uchovávání surovin, pomocných látek a hotových výrobků	☐	Firma: Škola:		
B6 – Váhy	☐	Firma: Škola:		
B7 – Strojně-technologické vybavení pro výrobu a balení chleba a běžného pečiva, stroje a zařízení na výrobu těst, hmot, náplní, polev apod.	☐	Firma: Škola:		

Kritérium	Splněno	Čím lze doložit/ Kdo zajišťuje	Datum	Pozn.
B8 – Zařízení na pečení a smažení výrobků	☐	Firma: Škola:		
B9 – Pomůcky na úpravu surovin, tvarování těst a hmot, zdobení apod.	☐	Firma: Škola:		
B10 – Vhodný obalový materiál	☐	Firma: Škola:		
B11 – Prostor na aranžování výrobků	☐	Firma: Škola:		
B12 – Příjemky, výdejky zboží a surovin	☐	Firma: Škola:		
B13 – Odpovídající technické vybavení a čisticí prostředky nutné k zajištění hygieny a sanitace provozu	☐	Firma: Škola:		
B14 – Osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP)	☐	Firma: Škola:		
B15 – Další požadavky...	☐	Firma: Škola:		

^[1] Tento návrh je možno rozšířit/upravit dle dalších požadavků firmy nebo školy.

Standard praxe část C – Realizace

Kritérium	Firma	Škola	Čím lze doložit/Jak bylo ověřeno	Datum	Pozn.
C – Realizace					
C1 – Proběhly potřebné úpravy pracoviště pro realizaci praxe, organizační změny, nákup potřebného zařízení a vybavení	☐	☐			
C2 – Žáci a jejich rodiče byli seznámeni s nabídkou a podmínkami praxe, proběhl výběr žáků, případně prohlídka pracoviště	☐	☐			
C3 – Proběhla povinná školení žáků, povinné zdravotní prohlídky dle požadavků RVP	☐	☐			
C4 – Probíhá pravidelná komunikace firmy a školy v průběhu praxe, jsou vyplňovány dotazníky spokojenosti žáků a instruktorů	☐	☐			
C5 – Je nastaven způsob krizové komunikace firmy a školy pro případ problémů	☐	☐			

Standard praxe část D – Vyhodnocení a rozvoj

Kritérium	Firma	Škola	Čím lze doložit/Jak bylo ověřeno	Datum	Pozn.
D – Vyhodnocení a rozvoj					
D1 – Probíhá pravidelné zhodnocení realizace	☐	☐			
D2 – Firma je zapojena do mediálních, náborových a kariérních aktivit školy	☐	☐			
D3 – Probíhá sledování uplatnění absolventů, jsou pravidelně vyhodnocovány dotazníky spokojenosti žáků a instruktorů	☐	☐			
D4 – Jsou projednány další možnosti spolupráce firmy a školy	☐	☐			
D5 – Jsou stanoveny rozvojové cíle na další období, včetně termínů a zodpovědných osob	☐	☐			
D6 – Jsou operativně projednávána mimořádná opatření (např. hygienická opatření Covid-19)	☐	☐			

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

**Děkuji Vám za pozornost!
Teď je čas na vaše otázky a
připomínky...**

